Egyházi Könyvtárak Egyesülése
✉ *1085 Budapest, Üllői út 24.*

Szakmai beszámoló a 3508/1204 sz. pályázathoz

Digitális tartalmak és szolgáltatások az egyházi és a világi könyvtárakban

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése 2015. évi országos könyvtári konferenciája

Az 1994-ben alapított Egyházi Könyvtárak Egyesülése (EKE) hazai és határon túli egyházi fenntartású könyvtárakból álló könyvtárszakmai szervezet. Jelenleg 62 tagkönyvtára és 11 fiókkönyvtára van, amelyből 8 határon túli intézmény.

Egyesülésünk legfontosabb szakmai rendezvénye az éves rendszerességgel megtartott három napos szakmai konferencia. Minden évben más-más tagkönyvtárunk ad otthont a szakmai konferenciának, amelyen a könyvtártudomány rangos szakemberei tartanak előadásokat a szakmánkat érintő legújabb fejlesztésekről, eredményekről, az aktuális kérdésekről és az egyházi könyvtárakban való megvalósítás lehetőségeiről. Emellett a tagkönyvtárak munkatársai is beszámolnak a könyvtáraikban végzett munkákról és eredményekről. Az előadások igyekeznek mindegyik egyházi könyvtártípust megszólítani: a muzeális teremkönyvtárak mellett a felsőoktatási, iskolai és szakkönyvtárakat is.

2015-ben a sárospataki Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény vendégeként június 29-30-án és július 1-én Sárospatakon rendeztük meg éves konferenciánkat

Idei konferenciánkon elsősorban a digitális tartalomszolgáltatás fő tendenciáival és eredményeivel ismerkedhettek meg a résztvevők. Az egyházi könyvtárak számára mindig iránymutató, hogy milyen munka folyik az Országos Széchényi Könyvtárban, a nagyobb tudományos gyűjteményekben, az egyetemeken vagy a határon túli könyvtárakban. Ugyancsak fontosnak tartjuk, hogy könyvtárosaink megismerjék azokat a lehetőségeket, amelyek a saját gyűjteményük felzárkóztatását segítik elő, vagy csatlakozási lehetőségeket kínálnak a már folyó adatbázis-építési, ill. digitalizálási munkákhoz. Az előadások elősegítették azt is, hogy az egyházi könyvtárak megismerkedjenek a korszerű szolgáltatási formákkal. Mindemellett konferenciánk másik célja is eredménye volt: élénk szakmai tapasztalatcsere folyt.

SZAKMAI PROGRAM:

Június 29. hétfő

17.00-18.00 – Könyvtárosi (egyházi könyvtárosi) életpálya-modell – kerekasztal beszélgetés (Barátné dr. Hajdu Ágnes, Ásványi Ilona, Dr. Hubert Gabriella)
19.00 – Ökumenikus istentisztelet (római katolikus, görög katolikus, evangélikus és református részvétellel)

Június 30. kedd

9.00-12.30 – Konferencia – **Digitális tartalmak és szolgáltatások az egyházi és a világi könyvtárakban I.**

9.00-9.30 Digitális tartalomszolgáltatás és jövőkép az Országos Széchényi Könyvtárban – Dr. Tüske László

9.30-10.00 Digitális tartalmak, repozitórium a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárában – Dr. Koltay Klára

10.00-10.30 Csak közösen van értelme: A Kárpát-medence régi könyves adatbázisa – Dr. Monok István

10.30-11.00 Szünet

11.00-11.20 A kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet digitális adattára – Kurta József

11.20-11.40 Az egyházi gyűjtemények dokumentumainak digitalizálása, szolgáltatása és publikálása a Hungaricanán – Dr. Somfay Örs (Arcanum)

11.40-12.00 Térképek digitalizálása (Ungvári Zsuzsanna)

12.00-12.30 Hozzászólások, kérdések

14.00-18.45 – Sárospatak kulturális és egyházi műemlékeinek megtekintése (a Vár és az új kiállítások; a Bazilika; a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei – Nagykönyvtár és Múzeum)

Július 1. szerda

8.30-12.30 – Konferencia – **Digitális tartalmak és szolgáltatások az egyházi és a világi könyvtárakban II.**

8.30-9.00 A Görögkatolikus Egyházi Gyűjtemények helyzetének bemutatása – Nyirán János

9.00-9.30 A Bethlen Gábor Dokumentációs Könyvtár (Nagyenyed) múltja és jövőbeni feladatai – Gordán Edina

9.30-10.00 Nemzetközi teológiai adatbázisok bemutatása – Török Beáta

10.00-10.30 Szünet

10.30-10.45 Folyóiratok gyarapítási stratégiája az egyházi könyvtárakban – Kövécs Ildikó

10.45-11.00 EKE-fejlesztés: beszámoló az Unitas- és az EKE-honlap harmonizációjáról – Baranya Péter

11.00-11.30 A sárospataki Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény munkája – Dr. Szabó Irén

11.30-12.00 Hozzászólások, kérdések

12.00-12.30 A Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény megtekintése

14.00 – Fakultatív kirándulás: Sátoraljaújhely-Széphalom: Magyar Nyelv Múzeuma; Sátoraljaújhely: görögkatolikus templom, pálos-piarista templom, Borsod Abaúj Zemplén Megyei Levéltár Sátoraljaújhelyi Fióklevéltára

A konferencia szakmai tapasztalatai és eredményessége

A nyitó napon a könyvtárosokat érintő egyik aktuális kérdésben a legautentikusabb személytől, Barátné dr. Hajdu Ágnestől, az életpályamodellt kidolgozó munkacsoport vezetőjétől kaptunk tájékoztatást arról, hogy milyen szempontok szerint dolgozták ki javaslataikat. A várható életpályamodell kapcsán a korábbiaknál élesebben vetődtek fel azok a speciális problémák, amelyek az egyházi könyvtárakban dolgozókat érintik: – Ma már természetes a mobilitás a világi és egyházi munkahelyek között. Az egyházi könyvtárosok azonban nem közalkalmazottak; – A jelenlegi helyzet szerint tehát az egyházi könyvtárakban ledolgozott évek nem számítanak bele a közalkalmazotti munkaviszonyban eltöltött évekbe. (Ez egyébként fordítva is lehetséges: a világi munkahelyről jövő kollégák előmenetelébe csak az egyházi munkahelyen eltöltött éveket számítják bele.); – Az egyházi könyvtárak különböző típusaiban és felekezetekként is eltérő módon számítanak bele a szakmai előmenetelbe a különböző diplomák és a tudományos fokozatok; – A bértábla, a továbbképzés, a majdani minősítő eljárás szerinti besorolás kötelező jelleggel nem írható elő az egyházi könyvtáraknál. A kerekasztal lehetővé tette, hogy elinduljon a párbeszéd, amelybe az EMMI Közgyűjteményi Főosztálya is bekapcsolódott.

A konferencián résztvevő 85 egyházi és világi szakember megismerkedhetett olyan adatbázisokkal, amelyeket munkájuk során ők is eredményesen használhatnak, s amelyek a könyvtári szolgáltatásokat segíthetik – az adatbázisok egy részének bemutatásakor a fejlesztések iránya és az eddig elért eredmények összegzése különösen hasznos volt (pl. *Eldorado* elektronikus dokumentumküldő rendszer; *Eruditio*, a Kárpát-medence 16–18. századi könyvtártörténetét és olvasási szokásait feltáró adatbázis; *DEA* elektronikus archívum; *Hungaricana*, a digitalizált dokumentumokat ingyenesen közzétevő adatbázis; georeferált digitalizált térképek; digitális adattár a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben; nemzetközi teológiai adatbázisok bemutatása). Az egyházi könyvtárosok az előadások során arra is kaptak javaslatot, hogyan tudják munkájuk során alkalmazni a hallottakat, ill. hogyan tudnának bekapcsolódni az egyes adatbázisok építésébe.

A digitalizálás egyik fő célja az állagmegóvás mellett, hogy segítse az olvasókat a hátrányok leküzdésében. Az előadók hangsúlyozták, hogy törekedni kell az ingyenességre. A különféle rendszerek használata helyett pedig törekedni kell az egy keresőfelületen elérhető szolgáltatásra.

A konferencián az EKE internetes munkacsoportja bemutatta, hogyan sikerült pályázat segítségével megújítani és harmonizálni az EKE honlapját és az Unitas-portált. Ennek hasznosságáról mind az egyházi, mind a világi kollégáktól folyamatosan visszajelzéseket kapunk. Emellett a résztvevők hasznos példát kaptak arra is, hogyan lehet legyőzni egy-egy egyházi gyűjtemény felállítása vagy újraélesztése során felmerülő nehézségeket (Nagyenyed, Sárospatak, görög katolikus gyűjtemények).

A konferencia előadásainak prezentációi, bő képanyaga, valamint a konferenciáról szóló híradások megtekinthetőek: http://www.eke.hu/kozgyulesek/2015

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
✉ *1085 Budapest, Üllői út 24.*

A szakmai beszámoló közzétéve és legalább öt évig elérhető az EKE és a Hungaricana honlapján:

http://www.eke.hu/palyazatok

http://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/

Ezúton szeretném megköszönni a Nemzeti Kulturális Alap támogatását, mely lehetővé tette rendezvényünk megtartását. Kérjük pályázati beszámolónk elfogadását.

Budapest, 2015. augusztus 18.

EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSE • 1994 •

Hubert Gabriella

(dr. Hubert Gabriella)
elnök

Képek:

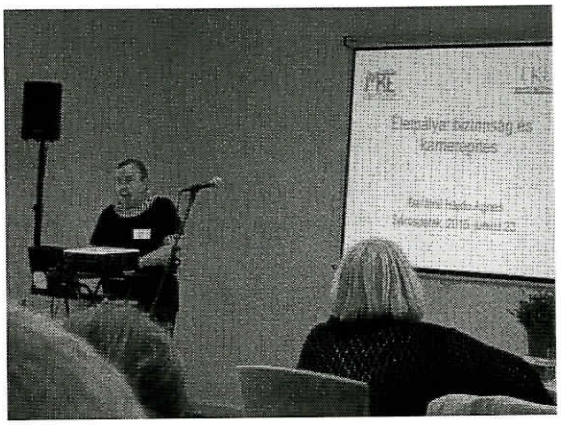

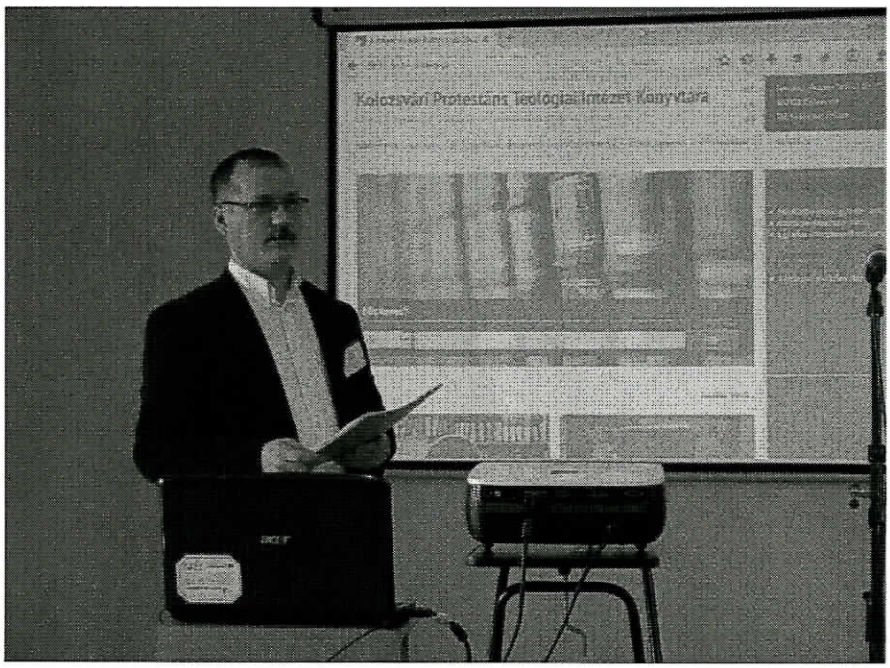
Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Könyvtára

Nyirán János

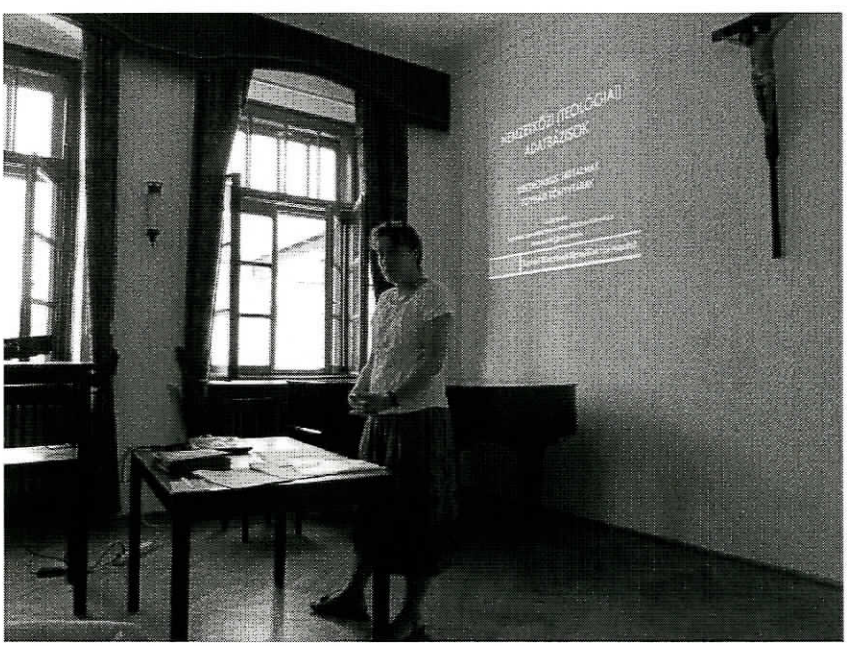
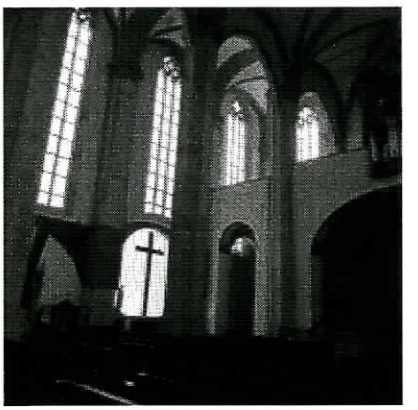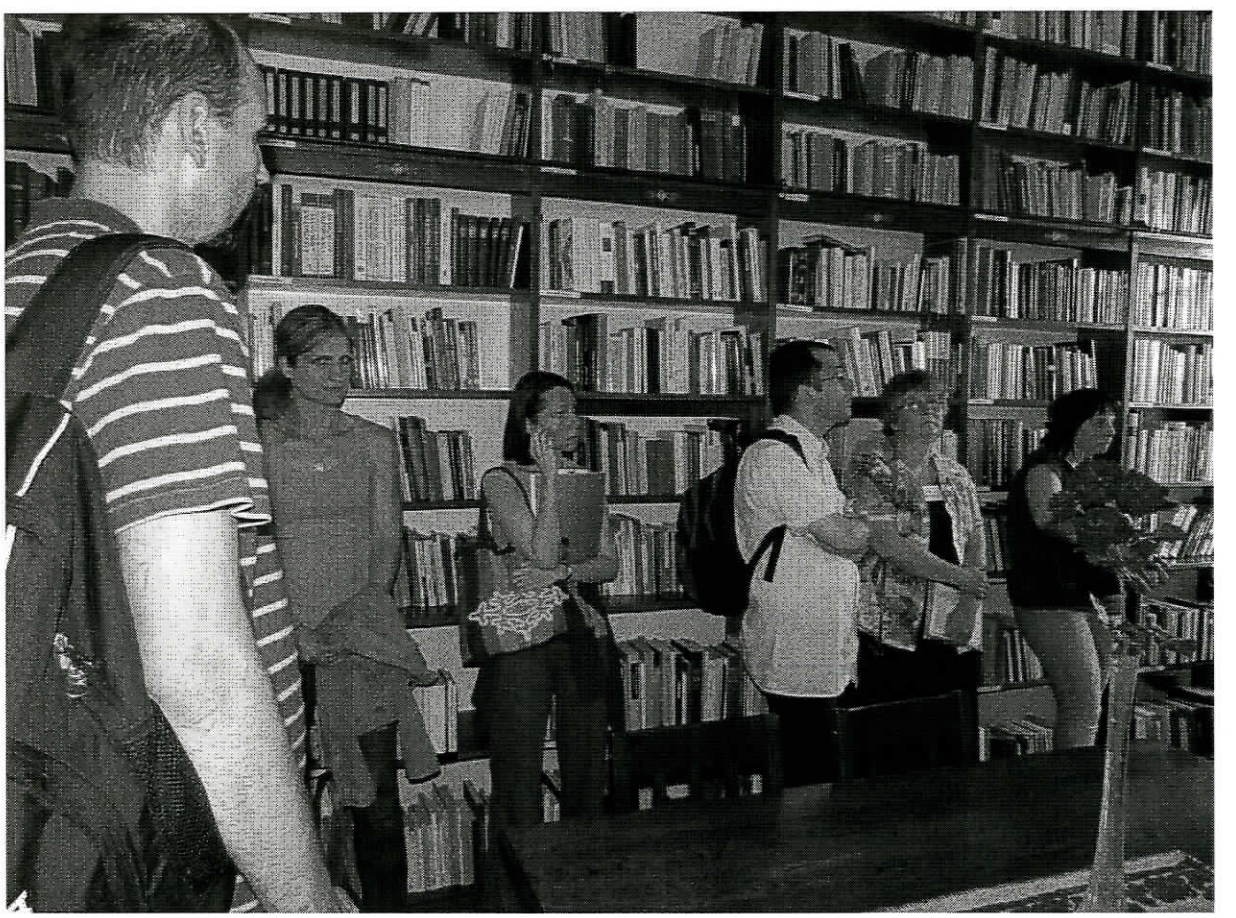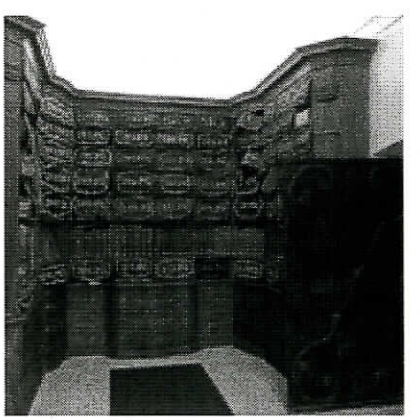
Egyházi Könyvtárak Egyesülése
✉ 1085 Budapest, Üllői út 24.